

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024

Disciplina: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

BUCUREȘTI, 2023

Notă: Prezentul document este aplicabil la toate clasele a XI-a învățământ profesional, indiferent de domeniul de pregătire profesională.

I. INTRODUCERE

Reperetele metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a la disciplina **Limba și literatura română**, au ca scop facilitarea demersului instructiv-educativ din *învățământul profesional special* în anul școlar 2023-2024.

Disciplina **Limba și literatura română** are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare „pentru a face față cerințelor **societății și economiei bazate pe cunoaștere** și pentru a le facilita accesul post-școlar la învățarea pe toată durata vieții“ (*Memorandumul asupra învățării permanente*, 2002).

Studiul *Limbii și al literaturii române* are de asemenea o contribuție esențială la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu sensibilitate estetică și având conștiința propriei identități culturale.

Actualele programe școlare traduc la nivelul unei discipline de studiu, o perspectivă specifică a interconectării competențelor-cheie. Astfel, ideea subsecventă tuturor programelor este aceea că fiecare disciplină are o contribuție la structurarea profilului de formare centrat pe competențele-cheie și că toate aceste contribuții trebuie să fie convergente. Acest lucru trebuie să se întâmple pentru simplul motiv că o competență-cheie nu se dezvoltă izolat și nu este apanajul unei anumite discipline.

De exemplu, competența de comunicare în limba maternă nu se formează doar la orele de Limbă română, ci fiecare disciplină din planul cadru poate avea contribuțiile sale valoroase. Nu suntem pe un teritoriu clar delimitat, ci într-o paradigmă modernă, în care fiecare disciplină are responsabilitatea și mijloacele specifice de a contribui la dezvoltarea competențelor din profilul de formare.

Limba și literatura română este o disciplină complexă, care cuprinde, în manieră integrată, trei componente:

- **componenta lingvistică**, aparținând științelor limbii, care asigură uzul corect, conștient și eficient al limbii;

- **componenta interrelațională**, aparținând științelor comunicării, care favorizează inserția socială a individului;

- **componenta estetică și culturală**, aparținând literaturii, ca artă a cuvântului, care asigură dezvoltarea complexă a personalității umane.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate, formate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei Limba și literatura română pentru învățământul profesional special, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, orientează achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întregul ciclul școlar.

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare
2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare
3. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența

concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate în funcție de potențialul elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate. Acestea constituie modalități de organizare a activităților didactice, bazându-se pe diferențiere și individualizare. Astfel, fiecare cadru didactic are posibilitatea de a selecta din multitudinea exemplurilor de activități de învățare pe acelea care corespund cu caracteristicile individuale și de grup ale elevilor clasei.

Conținuturile de învățare sunt accesibile posibilităților de înțelegere ale elevilor cu dizabilitate mintală ușoară și moderată. Ele sunt orientative, putând diferi de la o clasă la alta și cu un grad de complexitate în limitele posibilităților de asimilare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor, păstrându-se principiul interdisciplinarității. De aceea, pot fi învățate cu ușurință și cu plăcere, conținutul lor fiind adecvat nivelului de înțelegere și operare a elevilor.

Paradigma prezentelor repere metodologice este una comunicativ-funcțională, incluzând atât noțiuni simple de limbă, cât și unele compuneri – corespondență și cu destinație oficială, care îi vor ajuta pe elevi în perspectiva dezvoltării relațiilor interumane, sociale și profesionale.

Domeniile în care vor fi contextualizate activitățile de învățare pentru studierea limbii și a literaturii române în clasa a XI-a sunt:

- I. Literatură;
- II. Limbă și comunicare.

Studierea de către elevi a limbii române contribuie atât la formarea și dezvoltarea vorbirii acestora ca mijloc de comunicare, la asimilarea unei game bogate și variate de cunoștințe, cât și la precizarea / lărgirea treptată a cercului de reprezentări și noțiuni.

Pe lângă deprinderile de exprimare orală și comunicare independentă, elevii cu dizabilitate mintală ușoară și moderată din învățământul special trebuie să dobândească și deprinderi de citire-scriere corectă, în ritm propriu, care îi vor ajuta să se adapteze mai ușor la cerințele vieții cotidiene.

Formarea deprinderilor de citire și scriere la aceștia rămâne un proces complex ale cărui baze se pun în ciclul primar, însă procesul consolidării și mai ales procesul perfecționării lor este continuat în ciclul gimnazial.

Recomandăm valorificarea tuturor experiențelor de învățare ale elevilor, integrând cele trei dimensiuni ale educației (formală, nonformală și informală), în manieră complementară.

În procesul de aplicare a curriculumului la clasa a XI-a învățământ profesional special, se va ține cont de următoarele elemente:

- structura sistemului de învățământ profesional din învățământul de masă și special din România;
- curriculumul parcurs de elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul special în clasele de gimnaziu;
- reperele impuse prin planurile cadru de învățământ în vigoare;
- asigurarea coerenței interdisciplinare, precum și a coerenței dezvoltării curriculare între nivelurile gimnazial și liceal ale sistemului de învățământ național;
- centrarea pe formarea/dezvoltarea de competențe ale elevului, ca subiect al activității de predare-învățare-evaluare
- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul învățământului obligatoriu:

- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01);

• necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la disciplina Limba și literatura română, care să asigure inserția pe piața muncii, cât și integrarea în societate a viitorilor absolvenți.

Profesorul este direct implicat în demersul personalizat de proiectare a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor, dar și ținând cont de aspecte concrete de individualizare a învățării. Și aceste precizări implică deconstruirea unor prejudecăți.

De fapt, profesorul are libertatea contextualizării reperelor metodologice și proiectării unor parcursuri de învățare personalizate; de exemplu, profesorul are întreaga libertate în a stabili activitățile de învățare (preluând exemplele oferite de programă, modificându-le sau stabilind altele), astfel încât acestea să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă.

Profesorul va lua ca reper nevoile reale ale elevilor, adaptându-și demersurile didactice în funcție de acestea. Finalitățile disciplinei se pot realiza eficient prin centrarea pe procesul învățării, pe activitatea elevului. Profesorii au libertatea de a selecta atât metodele pe care le consideră cele mai adecvate pentru atingerea finalităților vizate, cât și textele pentru studiu. Conținuturile din domeniul limbii vor fi selectate în funcție de nivelul achizițiilor elevilor, astfel încât să vizeze folosirea corectă și adecvată a elementelor de construcție a comunicării în mesaje, orale și scrise, produse de elevi.

În ceea ce privește producerea de mesaje scrise și orale se vizează competențe procedurale care să poată fi transferate în contexte diverse (rezumare, analiză, comparare, argumentare, descriere etc.). Textele ficționale și nonficționale vor fi folosite ca mijloace pentru formarea deprinderilor de receptare, care să poată fi aplicate adecvat și la lectura altor texte de același tip. O eficiență sporită a învățării decurge și din tipurile de evaluare folosite în procesul didactic. Este recomandabil să se folosească în mod adecvat scopurilor educaționale toate tipurile de evaluare: evaluare inițială, evaluare continuă și evaluare sumativă; evaluare de proces, de produs și de progres.

De asemenea, pentru a face învățarea mai atractivă pentru elevi, se pot folosi metode și instrumente complementare de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, investigația, referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea.

În concluzie, prin complexitatea structurală și de conținut, disciplina limba și literatura română contribuie la formarea și la dezvoltarea competențelor-cheie, fiind esențială în procesul de învățare pe toată durata vieții.

Demersul didactic bazat pe rezultatele învățării trebuie să sprijine corelarea dintre nevoile de competențe ale pieței muncii și oferta din educație și formare, în același timp facilitând validarea învățării rezultate din diferite contexte. Punând accentul pe ceea ce știe, poate face și înțelege un elev/tânăr cu cerințe educaționale speciale, achizițiile obținute la finalul clasei a XI-a la disciplina Limba și literatura română trebuie să ajute la deschiderea acestuia să-și găsească calea într-o lume din ce în ce mai complexă și diversă.

II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ

Planificarea calendaristică este un document proiectiv care permite asocierea elementelor programei (competențe specifice și conținuturi), în cadrul unităților de învățare. Acestea le sunt alocate unități de timp (număr de ore și săptămâni) pe care profesorul le consideră optime pe parcursul unui an școlar. Documentul de referință pentru elaborarea planificării calendaristice este programa școlară.

Elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor etape:

- consultarea programei școlare pentru învățământul gimnazial și sesizarea elementelor, fie insuficient structurate/neabordate, fie deja predate/învățate, în raport cu programa;

- anticiparea unor eventuale probleme de învățare în contextul identificării unor discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a X-a și cele așteptate la nivelul clasei a XI-a;

- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate/neasimilate și programă;

- includerea unei perioade la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării;

- asocierea competențelor specifice și a conținuturilor incluse în programa școlară;

- stabilirea unităților de învățare;

- stabilirea succesiunii în care sunt parcurse unitățile de învățare;

- alocarea bugetului de timp pentru fiecare unitate de învățare.

Potrivit planurilor-cadru de învățământ în vigoare, disciplinei Limba și literatura română îi sunt alocate trei ore pe săptămână în trunchiul comun, la nivelul învățământului profesional special.

Activitățile de învățare propuse nu trebuie să îngreuească libertatea profesorului de proiectare a demersului didactic urmărit pentru atingerea competențelor generale și specifice ale disciplinei. Astfel, profesorul poate:

- să schimbe ordinea parcurgerii elementelor de conținut;

- să grupeze în unități de învățare, în diverse moduri, elementele de conținut cu respectarea logicii interne de dezvoltare a conceptelor;

- să aleagă sau să organizeze activități de învățare adecvate condițiilor concrete din clasă.

Conținuturile propuse în continuare pentru achiziționarea de cunoștințe și dobândirea de competențe la disciplina Limba și literatura română pentru elevii din învățământul profesional special sunt orientative, profesorul având libertatea de a selecta unele în favoarea altora, de a alocă un număr mai mic sau mai mare de ore în funcție de specificul/profilul/specializarea profesională și de nivelul achizițiilor anterioare.

Conținuturile învățării sunt grupate în două domenii:

I. Literatură

II. Limbă și comunicare.

În alegerea textelor se va ține seama, în plus față de criteriile indicate la fiecare modul de conținuturi, de următoarele criterii generale:

- **accesibilitate** în raport cu nivelul dezvoltării intelectuale și de cultură generală a elevilor;

- **atractivitate**;

- **valoare**;

- **volumul de lecturi** propuse pe parcursul întregului an școlar în raport cu timpul disponibil.

II. Limbă și comunicare

Studiul limbii române se axează pe două coordonate principale:

(a) *normativă* și

(b) *funcțională*, având ca obiectiv formarea la elevi a unor deprinderi de a folosi limba română corect, adecvat și eficient în producerea și receptarea textelor orale și scrise.

Abordarea conținuturilor propuse se va face în ordinea aleasă de profesori, integrându-le acolo unde consideră că au eficiență didactică. Se recomandă, pentru studiul limbii române, folosirea, de preferință, a textelor selectate pentru domeniul **Literatură**, dar și a unor texte de limbă vorbită.

În funcție de cunoștințele elevilor se vor actualiza și consolida noțiunile de fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă și stilistică dobândite în gimnaziu.

Aspectele teoretice vor fi reduse la strictul necesar, în favoarea aplicațiilor practice.

Conținuturile din domeniul **Limbă și comunicare** pot fi abordate aplicativ atât în receptarea textelor literare sau nonliterare, cât și în producerea de texte diverse. Practica rațională a limbii vizează sesizarea rolului elementelor de construcție a comunicării și folosirea corectă a acestora în propria comunicare.

Proiectarea demersului didactic se realizează prin raportare la programa școlară și presupune următoarele etape:

- lectura integrală și personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare.

Activitatea de proiectare didactică necesită ca profesorul să aibă o bună cunoaștere a programei școlare, prin:

- lectura integrală a programei școlare – care presupune ca profesorul să citească toate componentele programei școlare și să înțeleagă structura și logica internă a acesteia, rolul fiecărei componente, fără a se limita numai la lista de conținuturi sau numai la lectura programei pentru clasa a XI-a (în cazul de față);

- lectura personalizată a programei școlare – care necesită contextualizarea aplicării programei școlare la specificul elevilor și al contextului școlar, prin: alegerea activităților de învățare, stabilirea succesiunii unităților de învățare, definirea alocărilor orare asociate temelor.

Planificarea calendaristică este un document proiectiv care permite asocierea elementelor programei (competențe specifice și conținuturi), în cadrul unităților de învățare. Acestea le sunt alocate unități de timp (număr de ore și săptămâni) pe care profesorul le consideră optime pe parcursul unui an școlar. Documentul de referință pentru elaborarea planificării calendaristice este programa școlară.

Elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor etape:

- stabilirea asocierilor și a corespondențelor dintre competențele specifice și conținuturile programei școlare (Prin ce conținuturi se pot realiza competențe specifice?);
- stabilirea unităților de învățare, respectând prevederile din programa școlară și logica disciplinară (Care sunt unitățile majore ce vor fi vizate prin învățarea elevilor?);
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare (Care este succesiunea logică a unităților de învățare, în structura anului școlar?);
- structurarea parcursului (Planificarea calendaristică acoperă integral programa școlară? Se asigură raportarea corectă la structura modulară a anului școlar 2023-2024? Timpul alocat fiecărei unități de învățare este suficient? Parcursul planificat este eficient și adecvat elevilor cărora se adresează? etc.).

Planificarea calendaristică cuprinde următoarele elemente:

- *Unități de învățare* (sunt identificate de profesor în programa școlară);
- *Competențe specifice* (se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitățile de învățare);
- *Conținuturi* (se menționează titluri/teme selectate din conținuturile programei școlare, care se subsumează fiecărei unități de învățare);
- *Număr de ore alocate* (numărul de ore este stabilit de către profesor);
- *Perioada calendaristică* (se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele);
- *Observații* (se menționează aspecte specifice care țin de aplicarea planificării calendaristice).

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL SPECIAL

Ținând cont de conținuturile prevăzute în programele școlare în vigoare din învățământul de masă și din învățământul special, în funcție de gradul și tipul de dizabilitate al elevilor cu cerințe educaționale speciale din învățământul special propunem următorul model de planificare calendaristică la clasa a XI-a:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ
ANUL ȘCOLAR 2023-2024

Anul școlar:

Unitatea școlară: .....

Profesor: .....

Aria curriculară: **LIMBĂ ȘI COMUNICARE**

Disciplina: **LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

Clasa: a **XI**-a

Nr. ore alocate: **3 oră/săpt.** (TC); 3 ore x 30 săpt.

Structura anului școlar 2023-2024, aprobată prin OME nr. 3800/09. 03.2023

Modulul I: 11 septembrie-27 octombrie = 7 săptămâni x 3 ore= 21 de ore/modul

Modulul II: 06 noiembrie-22 decembrie =7 săptămâni x 3 ore = 21 de ore/modul

Modulul III: 08 ianuarie-09 februarie = 6 săptămâni x 3 ore = 18 de ore/modul (din care 1 săptămână/3 ore – Școala Altfel =1 săptămână PC)

Modulul IV: 26 februarie-26 aprilie = 9 săptămâni x 3 ore = 27 de ore/modul (din care 1 săptămână/3 ore – Școala Verde =1 săptămână PC)

Modulul V: 8 mai-28 iunie = 8 săptămâni din care 7 săptămâni PC

Modulul I: 11 septembrie-27 octombrie = 7 săptămâni x 3 ore= 21 de ore/modul

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Activități de învățare	Săptămâna	Evaluare
1. Evaluare inițială		Recapitularea principalelor noțiuni de teorie literară, de limbă și comunicare însușite în clasa a X-a (tipuri de texte, noțiuni de vocabular, elementele comunicării verbale etc.) Test inițial Discutarea testului	1 1 1	-exerciții recapitulative de vocabular: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; exerciții de analiză și interpretare a unor elemente de teorie literară (acțiune, conflicte, etc.)	S 1	- observare sistematică a elevilor - evaluare scrisă
2. Poezia epică	1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte 1.2. Receptarea adecvată a sensului/sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în comunicarea monologată și în cea	☐ Grigore Alexandrescu, „Iepurele, ogarul și copoiul” (poezie, poezie epică, fabulă, alegorie); ☐ Limbă și comunicare. Stilurile funcționale ale limbii române	6 3	- exerciții de identificare a trăsăturilor fabulei; -caracterizarea comportamentelor personajelor din fabulă; - exerciții de identificare a diferite tipuri de texte funcționale;	S2-S5	- observare sistematică a elevilor -conversație prezentarea orală a rezultatului unor documentări

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL SPECIAL

	<p>dialogată</p> <p>1.5. Utilizarea în exprimarea proprie a normelor ortografice, de punctuație și ortoepice, folosirea adecvată a unităților lexico-semantice comparabile cu situația de comunicare;</p>	<p>☐ Texte funcționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ curriculum vitae, ✓ scrisoarea de intenție, ✓ scrisoarea în format electronic 	3	<p>- exerciții de comparare/diferențiere a textelor literare și nonliterare;</p> <p>- exerciții de elaborare a unor texte funcționale;</p>		- elaborare texte funcționale
3. Poezia lirică	<p>1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte;</p> <p>1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise;</p> <p>1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare;</p> <p>2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic;</p> <p>2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate;</p> <p>3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii;</p> <p>3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate;</p>	<p>☐ Mihai Eminescu, „Floare albastră” (temă, motiv, instanțele comunicării, romantism)</p> <p>☐ Limbă și comunicare: figurile de stil. Analiza. Comentariul.</p> <p>☐ M. Eminescu - „Pe lângă plopii fără soț” (elemente de versificație)</p> <p>☐ Evaluare</p>	6	<p>-Conversație pe tema creației eminesciene;</p> <p>- Exerciții de definiție a operei lirice și de identificare a trăsăturilor acesteia;</p> <p>- Exerciții de lectură și interpretare a textului;</p> <p>- Exerciții de explorare a textului: identificarea temelor, motivelor, elementelor de compoziție;</p> <p>- Comentarea unor secvențe poetice;</p> <p>- Exerciții de redactare ;</p>	S6-S7	<p>Observarea sistematică a elevilor</p> <p>Portofoliu</p> <p>Test</p>

28 octombrie – 05 noiembrie – vacanță de toamnă

II. Modulul II: 06 noiembrie-22 decembrie =7 săptămâni x 3 ore = 21 de ore/modul

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Activități de învățare	Săptămâna	Evaluare
Poezia lirică	<p>1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte</p> <p>1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise</p> <p>1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog</p> <p>1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte</p> <p>1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare</p> <p>2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic</p> <p>2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate</p> <p>3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului</p> <p>3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii</p> <p>3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate</p>	<p>☐ Limbă și comunicare: eseul liber</p>	3	- exerciții de elaborare a unui eseu;	S8-S14	<p>Observarea sistematică a elevilor</p> <p>-eseu</p> <p>-proiect</p> <p>exprimarea opiniei</p> <p>Test</p>
		<p>☐ T. Maiorescu - „Eminescu și poeziile lui” ✓ critică literară, istorie literară, teorie literară</p>	3	-exerciții de elaborare a unui proiect;		
		<p>☐ George Bacovia - “Amurg violet” (simbol și simbolism)</p>	6	-exerciții de identificare a temelor poetice;		
		<p>☐ Limbă și comunicare: receptarea diferitelor tipuri de mesaje. ✓ Proiectul</p>	6	-exerciții de identificare a motivelor literare;		
		<p>Ion Pillat - „Aci sosi pe vremuri” (imaginar poetic)</p>	3	-exerciții de identificare a mijloacelor artistice din texte date;		
		<p>☐ Evaluare</p>		- exerciții de analiză literară și interpretare		

23 decembrie – 07 ianuarie – vacanță de iarnă

III. Modulul III: 08 ianuarie-09 februarie = 6 săptămâni x 3 ore = 18 de ore/modul (din care 1 săptămână/3 ore – Școala Altfel=1 săptămână PC)

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Activități de învățare	Săptămâna	Evaluare
Poezia lirică	1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte	☐ T. Arghezi - „Cuvânt” (artă poetică)	6	- Exerciții de explorare a textului: identificarea temei, motivelor, elementelor de compoziție, construcție a textului liric	S15-S16	Observarea sistematică a elevilor
	1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise	☐ N. Stănescu - „Cu o ușoară nostalgie” (ambiguitate)	6		S17-S18	Chestionare orală
	1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în	☐ Recapitulare unitate de învățare	3	- Exerciții de analiză literară și interpretare	S19	Test
	1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiectemonolog și în dialog	ȘCOALA ALTFEL / PRACTICĂ COMASATĂ	3	- Exerciții de comunicare	S20	
1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare						
2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic						
2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate						
3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului						
3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii						
3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate						

19 februarie-25 februarie – vacanță de schi
S20 – Școala Altfel

IV. Modulul IV: 26 februarie-26 aprilie = 9 săptămâni x 3 ore = 27 de ore/modul (din care 1 săptămână/3 ore – Școala Verde=1 săptămână PC)

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Activități de învățare	Săptămâna	Evaluare
Dramaturgia. Comedia	<p>1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte;</p> <p>1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise;</p> <p>1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog;</p> <p>1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare;</p> <p>2.2. Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;</p> <p>2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate;</p> <p>3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului;</p>	<p>☐ I.L. Caragiale - „O noapte furtunoasă”</p> <p>- comedie, comic, conflict dramatic, act, scenă, replică, indicații scenice</p>	6	- Exerciții de rezumare a textului; - exerciții de identificare a trăsăturilor unei opere aparținând genului dramatic;	S21-S22	Observarea sistematică a elevilor
		<p>☐ Limbă și comunicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Caracterizarea personajului în textul dramatic. ✓ Structuri și tehnici argumentative în textul literar și nonliterar ✓ Etimologia populară. 	6	- exerciții de caracterizare a personajelor; - compararea trăsăturilor unor curente literare; - Exerciții de folosire adecvată a cuvintelor în context;	S23 –S24	-exprimarea opiniei -conversație
		<p>☐ Cronica de spectacol</p> <p>Punerea în scenă a comediei „O noapte furtunoasă” (regie, scenografie, interpretare actricească, mișcare scenică)</p>	6	- folosirea corectă a formelor flexionare; - utilizarea corectă a elementelor de relație; - utilizarea variantelor lexicale literare;	S24-S26	-Chestionare orală -Teste
		<p>☐ Limbă și comunicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Interviu publicistic ✓ Interviu de angajare 	6	- etimologia populară, hipercorectitudinea; - pronunțare corectă (pronunții hipercorecte).	S27-S28	
		Săptămâna Verde	3		S29	

27 aprilie – 07 mai – vacanță de primăvară / S29 – Săptămâna Verde

V. Modulul V: 8 mai-28 iunie = 1 săptămână x 3 ore = 3 de ore/modul (din care 7 săptămâni = PC)

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore alocate	Activități de învățare	Săptămâna	Evaluare
Recapitulare finală	<p>1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte</p> <p>1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise</p> <p>1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog</p> <p>1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte</p> <p>1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare</p> <p>3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului</p> <p>3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii</p> <p>3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate</p>	<p>☐ Recapitulare poezie epică</p> <p>☐ Recapitulare poezie lirică</p> <p>☐ Recapitulare text dramatic</p> <p>PRACTICĂ COMASATĂ</p>	3	<p>- exerciții de identificare a trăsăturilor poeziei epice;</p> <p>-exerciții de identificare a trăsăturilor poeziei lirice;</p> <p>-exerciții de identificare a trăsăturilor textelor dramatice;</p> <p>- exerciții de comunicare</p>	<p>S30</p> <p>S31 -S37</p>	<p>Observarea sistematică a elevilor</p> <p>Exprimarea opiniei</p> <p>Conversație</p> <p>Test</p>

22 iunie -08 septembrie – vacanță de vară

Notă :

- ✓ Planificarea calendaristică este întocmită în conformitate cu Planul-cadru de învățământ pentru clasa a XI-a, învățământ profesional special, Anexa 1 la OMEN nr 3218/ 21.03.2014, programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasa a X-a, , aplicată cf. notificării nr. 58771/ 20.09.2012, structura anului școlar 2023-2024 aprobată prin OME nr. 3800/09. 03.2023 și metodologia de proiectare și de organizare a instruirii promovată de ghidurile metodologice de curriculum și didactică.
- ✓ Numărul de ore din prezenta planificare are o valoare orientativă și, de asemenea, intervalul de săptămâni din structura anului școlar.
- ✓ În conformitate cu prevederile din OME nr. OME nr. 3800/09. 03.2023, privind structura anului școlar 2023-2024, se are în vedere:
- ✓ Programul național „Școala altfel” și Programul „Săptămâna verde” se desfășoară în perioada 11 septembrie 2023— 26 aprilie 2024, în intervale de câte 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Derularea celor două programe nu se planifică în același interval de cursuri (modul de învățare).
- ✓ Planificarea calendaristică se va modifica/ajusta în funcție de intervalele (săptămânile) de desfășurare a stagiilor de instruire practică comasată stabilite la nivelul fiecărei unități de învățământ.

III. EVALUAREA GRADULUI DE ACHIZIȚIE A COMPETENȚELOR ANTERIOARE

În vederea evaluării gradului de achiziție a competențelor dobândite în clasele anterioare este necesară o evaluare inițială centrată pe competențe, cu rol diagnostic și prognostic, care să indice nivelul achizițiilor învățării raportate la curriculum (măsurarea gradului de realizare a competențelor vizate).

Misiunea noastră ca dascăli este de a pregăti elevul pentru „a fi” și „a deveni”, pentru autonomie, pentru autoeducație și autoevaluare. În condițiile învățământului românesc de astăzi, se impune o altă manieră de abordare a evaluării rezultatelor școlare, un model de proiectare / realizare a procesului integrat de predare – învățare – evaluare mai eficient, centrat, cu adevărat, pe elev. Activitățile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Este necesar ca evaluarea să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive și să susțină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învățare.

În contextul curriculumului centrat pe competențe, evaluarea gradului de dobândire a acestora dobândește o importanță crescută. Pe de altă parte, accentul pe elev, respectiv pe activitatea de învățare, evidențiază deplasarea accentului de la evaluarea produselor învățării la evaluarea proceselor cognitive în timpul activității de învățare.

Instrumentul de evaluare reprezintă un element constitutiv al metodei, prin intermediul căruia elevul ia la cunoștință sarcina de evaluare. El este cel „care pune în valoare atât obiectivele de evaluare, cât și demersul inițiat pentru a atinge scopul propus”. Alegerea celor mai adecvate metode și instrumente de evaluare reprezintă o decizie importantă în vederea realizării unui demers evaluativ pertinent și util. Pedagogul belgian Gilbert De Landsheere aprecia că: „O evaluare corectă a învățământului nu va putea fi posibilă niciodată cu ajutorul unui instrument unic și universal. Trebuie să ne orientăm ferm spre o abordare multidimensională (...)”. (Stanciu, M., 2003, p.284)

Este recomandabil ca profesorii să folosească în mod adecvat scopurilor educaționale toate tipurile de evaluare: inițială, continuă și sumativă, evaluare de proces, de produs și de progres. De asemenea, pentru a-i motiva pe elevi, se vor folosi metode și instrumente complementare de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, portofoliul, autoevaluarea. Pentru realizarea studiilor de caz se vor folosi investigația și proiectul ca metode complementare de evaluare.

Proiectarea evaluării inițiale se va baza pe sarcini de evaluare variate care să vizeze competențele stipulate în programele claselor anterioare din aria curriculară *Limbă și comunicare*, cu un mai mare accent pe cele din perioada anilor școlari anteriori.

Test inițial

- Toate subiectele sunt obligatorii
- Se acordă 10 de puncte din oficiu

Citește următorul text:

Un împărat a primit doi șoimi; unul a fost dresat, despre celălalt i s-a spus că refuza să se dezlipească de creanga pe care stătea. Unul dintre slujitori trebuia să se cațere în fiecare zi în copac să-i ducă de mâncare.

După ce a încercat în fel și chip să facă șoimul să zboare de pe creangă, împăratul și-a rugat supușii să-l ajute.

Un bătrân înțelept s-a oferit să facă el asta și, a doua zi când s-a trezit, împăratul a văzut șoimul zburând de colo-colo.

– Cum ai făcut? și-a întrebat supusul.

– A fost foarte simplu. Nu a trebuit decât să îi tai craca de sub picioare!...

(Povestea șoimului care nu voia să zboare)

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos: (46 de puncte)

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *dresat, simplu*. 6 p.
2. Explică modul de formare a două cuvinte obținute prin derivare din textul dat. 6 p.
3. Transcrie diftongii din cuvintele: *șoim, creangă*. 6 p.
4. Menționează rolul cratimei din următoarea secvență: *să-i ducă*. 6 p.
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. 6 p.
6. Precizează, într-un enunț, cum a reușit bătrânul să îl facă pe șoim să zboare. 6 p.
7. Alcătuieste rezumatul fragmentului în maximum cinci rânduri. 10 p.

A. Redactează un eseu de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul epic a textului: *Povestea șoimului care nu voia să zboare*.

(34 de puncte)

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale genului epic;
- să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat;
- să respecți structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 de puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

A. (36 de puncte)

1. câte 3 puncte pentru notarea fiecărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate (de exemplu: dresat-îmblânzit; simplu-ușor) 3+3 p. = 6 puncte
  2. câte 3 puncte pentru explicarea modului de formare a oricăror două cuvinte obținute prin derivare din textul dat 3+3 p. = 6 puncte
    - câte 1 p. pentru identificarea cuvintelor: 2 x 1p. = 2 p.
    - câte 2 p. pentru explicarea modului de formare a celor două cuvinte dezlipească – cuvânt format prin derivare cu prefixul dez- de la cuvântul de bază (verb) a a dezlipi; slujitori – cuvânt format prin derivare cu sufixul -tor de la cuvântul de bază (verb) a sluji): 2+2 p. = 4 p.
- Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.
3. transcrierea fiecărui diftong din cuvintele date OI, EA 2 x 2 p. = 6 puncte
  4. menționarea rolului cratimei din secvența dată (de exemplu: desparte două părți de vorbire diferite; marchează elidarea unei vocale -î-) 6 puncte
  5. câte 3 puncte pentru formularea oricăror două idei principale/secundare din textul dat 3+3 p. = 6 puncte
  6. – precizarea modului în care a reușit bătrânul să îl facă pe șoim să zboare (de exemplu: Bătrânul i-a tăiat șoimului creanga de sub picioare.) 5 puncte
    - formularea răspunsului într-un enunț 1 punct
  7. Se acordă 8 puncte pentru conținut: respectarea ordinii momentelor acțiunii; transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă; menționarea personajelor;
    - Se acordă 2 puncte pentru redactare doar în cazul în care a fost respectată limita celor cinci rânduri: corectitudinea și coerența exprimării; respectarea normelor ortoepice, ortografice și de punctuație; așezare în pagină; lizibilitate.

B. (34 de puncte)

- câte 5 puncte pentru precizarea oricăror patru trăsături ale genului epic 4 x 5p. = **20 puncte**
- câte 5 puncte pentru prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat 2 x 5 p. = **10 puncte** (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului epic se acordă astfel:
  - prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 5 p.
  - prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.)
- respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut **2 puncte**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **2 puncte**

REDACTARE: Se acordă **10 puncte pentru redactare** doar în cazul în care a fost respectată limita celor 150 de cuvinte: corectitudinea și coerența exprimării; respectarea normelor ortoepice, ortografice și de punctuație; așezare în pagină; lizibilitate

IV. RECOMANDĂRI PENTRU CONSTRUIREA NOILOR ACHIZIȚII

1. Una dintre cele mai importante discipline în studiile pedagogice este metodologia predării.

Profesorii ar trebui să fie obișnuiți cu diferite metode de predare pentru a face față diversității în clasă. Diversitatea este o caracteristică tipică a unei clase, cauzată de diferențele dintre nivelurile, interesele, genul, abilitățile, mediul cultural și familial al elevilor și dificultățile de învățare.

Evident, elevii cu dizabilități de învățare au nevoie de sprijin. Încurajarea profesorilor și ajutorul profesioniștilor, curriculum adecvat, organizare, programa, sistem de evaluare, cooperare între profesori, cadre didactice și părinți, o atmosferă școlară pozitivă - acestea sunt doar câteva dintre căile spre succes. Toți copiii pot învăța într-o anumită măsură. Același lucru este valabil și pentru elevii cu CES, care de fapt pot avea foarte mult succes în procesul de învățare. În ceea ce privește limba română succesul poate depinde de complexitatea limbii, gramaticii, ortografiei, fonologie etc.

Profesorii, care ar trebui să respecte diferențele de învățare ale elevilor, sunt încurajați să facă unele schimbări utile în abordarea, metodele, resursele sau modalitățile lor de predare.

Profesorii trebuie să identifice preferințele elevilor, oferindu-le chestionare și după evaluare și feedback vor stabili stilul de învățare al fiecărui elev.

Varietatea dizabilităților, a abilităților scrise-citite face posibilă pentru fiecare elev să selecteze și să citească o carte, să finalizeze activități conexe și să se angajeze în activități deschise -discuții de răspuns în care elevii pot împărtăși, compara și contrasta modul în care au tratat diferitele cărți și probleme conexe. Oferă copiilor posibilitatea de a împărtăși punctele lor de vedere și să își exprime incertitudinile pe măsură ce învață să trăiască cu frații, prietenii și colegii, comunitatea.

Predarea se bazează pe :

- (a) abilitățile de înțelegere preced abilitățile productive în învățarea unei limbi;
- (c) abilități dobândite prin transfer către alte abilități;
- (d) predarea ar trebui să accentueze sensul mai degrabă decât forma; și
- (e) predarea trebuie să reducă la minimum stresul elevului.

2. Demersul de construire a achizițiilor viitoare:

- păstrați în centrul atenției cursantul și nu eticheta; elevii cu CES sunt persoane cu personalitate. Elevul ar putea fi introvertit, extrovertit, creativ etc.

- încurajați și folosiți activități care dezvoltă empatie și înțelegere în sala de clasă în orice moment; de exemplu, multe activități pot implica găsirea lucrurilor pe care le aveți în comun sau care sunt diferite. Exploatați acest tip de activitate lingvistică.

- oferiți elevilor posibilitatea de a prezenta și exersa limbajul în moduri diferite și în sensuri diferite.

- elaborați un sistem de mentorat de la egal la egal sau de prieteni, în care cursanții se ajută reciproc și împărtășesc abilități.

- instrucțiuni clare, concise, graduale; oferiți-le în ordinea în care doriți să se facă și foarte simplu. Evitați secvențialele. Verificați oferind un exemplu și obținând un exemplu de la elevi.

- folosiți un limbaj pozitiv în clasă. Spuneți ce doriți să facă elevii, nu ce nu doriți să facă.

- folosiți imagini vizuale pentru a consolida regulile și rutinele. Puneți un set de imagini care prezintă diferite părți ale lecției - ascultare (ureche), vorbire (gură), scriere (stilou) citire (carte) și puneți-le pe tablă la începutul lecției pentru a arăta ordinea zilei.

- gândiți-vă la nevoile elevilor dvs. și construiți un plan de așezare. De exemplu, elevii cu dizabilități de auz vor trebui să stea lângă profesor, elevii cu ADHD trebuie să stea departe de puncte de distragere a atenției, cum ar fi ferestrele și caloriferele.

3. Există multe **strategii** care sunt esențiale pentru o bună predare în general; aplicarea atentă a acestora este esențială pentru elevii cu CES:

1. În primul rând, toate aspectele lingvistice, inclusiv citirea, ortografia / scrierea, ascultarea, vorbirea, exercițiile de gramatică și vocabular, ar trebui abordate cumva în fiecare lecție. Toate aspectele sunt la fel de importante pentru învățarea unei limbi. Astfel, abordarea multor aspecte / domenii lingvistice în aceeași lecție oferă de obicei mai multe opțiuni și posibilități care ar trebui să le permită elevilor să dobândească cunoștințe.

2. În al doilea rând, profesorii ar trebui să predea într-un mod explicit, deoarece elevii pot avea probleme cu înțelegerea și utilizarea corectă a modelelor fără explicații explicite. Subiectele și conținutul pot fi împărțite în segmente / părți mici și predate individual. Mai mult, subiectele pot fi predate într-o ordine logică, în timp ce elevii sunt îndrumați și direcționați de profesor. Scopul predării explicite este de a oferi instruire ghidată în înțelegerea de bază a abilităților date.

Utilizarea predării explicite într-o clasă este cu adevărat importantă pentru pronunție, citire și ortografie adecvate;

3. Indiferent ce carte sau curs folosește un profesor, este recomandat să analizeze cu atenție fiecare unitate din ea.

Uneori, unitățile din manuale sunt adesea destul de lungi și pline de elemente lingvistice noi. Este benefic pentru elevi (și probabil și pentru profesor) să taie fiecare unitate în unități mai mici, secvențiate logic. Acest lucru permite profesorului să se concentreze asupra predării, să explice modul în care noile aspecte de cunoaștere se conectează cu cele anterioare și să lucreze cu exerciții mai profundat.

4. Folosirea „predării multisenzoriale” este destul de eficientă. Programele de predare multi-senzoriale sunt concepute pentru a permite cursanților să înțeleagă cunoștințele folosind nu unul dintre simțurile sau canalele lor, ci cât mai multe posibil. Predarea multisenzorială se referă la utilizarea simultană a tehnicilor vizuale, auditive și kinestezico-tactile pentru a spori memoria și învățarea. Se fac legături în mod constant între vizual (ceea ce vedem), auditiv (ceea ce auzim) și kinestezico-tactil (ceea ce simțim). Este o metodă de predare eficientă atunci când profesorii și elevii lor se bazează pe toate cele trei căi de învățare, mai degrabă decât să se concentreze pe o metodă de memorie / rechemare, o metodă de urmărire sau o metodă fonetică. Învățarea multisenzorială are loc atunci când un profesor prezintă obiective de învățare și materiale de învățare în așa fel încât elevii să poată învăța văzând, auzind, atingând (hands-on) și a spune (kinestezic oral). Predarea multisenzorială include o varietate de materiale utilizate în afară de mișcarea corpului. Există carduri de culoare și formă, imagini, mese, țesături și alte materiale. Mai mult, jocurile pot fi folosite ca activități care ar trebui să prezinte limbajul într-un mod multisenzorial și amuzant. Cu cât un profesor este mai creativ și mai inventiv, cu atât activitățile multisenzoriale vor fi încorporate în lecție.

5. O altă abordare utilă este predarea într-un mod meta-cognitiv sau meta-lingvistic. Această abordare oferă oportunități de a procesa corect conceptele de limbă prin verbalizarea unei anumite activități lingvistice, cum ar fi pronunția și formarea structurii și formarea de cuvinte gramaticale. O abordare meta-cognitivă îi poate ajuta pe elevi să învețe cum să preia controlul propriei lor învățări prin definirea obiectivelor de învățare și monitorizarea progresului lor.

Elevii vor avea nevoie de predarea specifică a vocabularului pentru a înțelege un subiect sau un text. Activitățile pentru a facilita achiziționarea vocabularului pot include următoarele:

-Utilizați un element vizual pentru a introduce subiectul, de exemplu, un model, , diagramă, desen animat sau fotografie. Exersați vocabularul și dezvoltați un fond de cuvinte. Afișați pe o diagramă sau cereți elevilor să eticheteze propria copie a elementului vizual.

• Grupați vocabularul în categorii alocate profesorului sau permiteți elevilor să determine propriile categorii. În discuția ulterioară, elevii își explica alegerile.

• Potrivii un cuvânt cu definiția acestuia sau identificați o definiție corectă din mai multe opțiuni.

• Dacă este cazul, puneți cuvinte pe un continuum, de ex. ou, lavă, pupă, omidă, fluture.

• Dezvoltați familii de cuvinte folosind cuvinte asociate.

Strategiile de citire se concentrează pe a-i ajuta pe elevi să înțeleagă sensul din text. Profesorii pot alege dintre următoarele activități :

• Citiți textul cu voce tare pentru întreaga clasă sau pentru un grup mic de studenți cu nevoi speciale pentru a ajuta la înțelegere și a demonstra o lectură fluentă.

• Faceți explicită funcția caracteristicilor specifice ale limbajului, de ex. „Pe de altă parte înseamnă că scriitorul va vorbi despre o viziune opusă.”

• Gândește-te și notează. În urma unei solicitări, elevii nu mai citesc și notează o întrebare, o idee sau o legătură pe care au făcut-o cu textul.

• Gândiți-vă la partajarea perechii. În loc să pună o întrebare de clasă la care răspunde o persoană, fiecare elev scrie un răspuns la întrebare și îl împărtășește cu colegul său

Profesorii au la dispoziție o multitudine de resurse digitale deschise utile pentru predare-învățare-evaluare, care s-au dezvoltat cu prioritate în perioada școlii la distanță.

În acest context, este foarte important ca profesorii să aibă abilități specifice pentru:

- a identifica, a evalua și a selecta resursele digitale potrivite în acord cu competențele vizate nivelul elevilor;

- a crea și a modifica resursele digitale – proprii sau preluate de la alți profesori – prin adaptarea la scopul propus al învățării, la grupul de elevi și la contextul de predare;

- a respecta regulile privind drepturile de autor atunci când folosesc, modifică și partajează resurse și să protejeze conținutul și datele sensibile.

Pentru identificarea, selectarea și adaptarea resurselor digitale de învățare, precum și pentru partajarea resurselor elaborate de profesori, recomandăm :

- <https://digital.educred.ro/>

- <https://digitaledu.ro/>

- <https://www.eduapps.ro/resurse-educationale>

Utilizarea tehnologiilor și a resurselor digitale contribuie la:

- facilitarea unor abordări inovative de evaluare;

- monitorizarea constantă a progresului elevilor;

- oferirea de feedback rapid către elevi cu privire la rezultatele evaluării;
- autoevaluarea propriilor strategii de predare și adaptarea acestora la nevoile elevilor.

Evident, elevii cu dizabilități de învățare au nevoie de sprijin. Încurajarea profesorilor și ajutorul profesioniștilor, curriculum adecvat, organizare, programa, sistem de evaluare, cooperare între profesori, cadre didactice și părinți, o atmosferă școlară pozitivă - acestea sunt doar câteva dintre căile spre succes. Toți copiii pot învăța într-o anumită măsură. Același lucru este valabil și pentru elevii cu CES, care de fapt pot avea foarte mult succes în procesul de învățare. În ceea ce privește limba română succesul poate depinde de complexitatea limbii, gramaticii, ortografiei, fonologiei etc.

Modelul de activitate de învățare propus în continuare are caracter de recomandare și de orientare pentru profesori, aceștia având libertatea de a o utiliza, de a o completa sau de a o înlocui, astfel încât să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă.

În acest fel, proiectarea unor parcursuri de învățare individualizate nu mai este doar un deziderat, ci devine realizabilă, existând modalități concrete de punere în practică. Structura propusă, respectiv exemplele rezultate prin aplicarea acestor repere, vizează modele de activități de învățare necesare structurării celor trei competențe generale din programă.

I. Informații generale	
Titlul activității de învățare	<i>Textul dramatic și arta spectacolului</i>
Disciplina	<i>Limba și literatura română</i>
Clasa	<i>Clasa a XI-a – Învățământ profesional</i>
II. Prezentarea activității de învățare	
Competența specifică vizată	2.2. Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic
Scurtă prezentare a activității de învățare	<p><i>Scopul resursei este de a le reaminti elevilor din clasa a XI-a care sunt trăsăturile textelor dramatice.</i></p> <p><i>Sunt vizate următoarele aspecte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>-diferențierea autor – personaj al unui text dramatic;</i> <i>-identificarea trăsăturilor specifice unui text dramatic;</i> <i>-identificarea rolului indicațiilor scenice, respectiv al dialogului într-un text dramatic</i> <p><i>Rezultate așteptate: elevii vor putea identifica un text dramatic la prima vedere, în funcție de trăsăturile acestuia</i></p>
Condiții necesare desfășurării activității	Activitatea se desfășoară în sala de clasă. Colectivul de elevi este organizat în grupe care vor rezolva sarcinile de lucru.
Contextul de învățare	Lecție desfășurată cu prezența fizică a elevilor (in situ)
Timpul alocat	50 de minute

Descrierea specifică a activității de învățare

TEXTUL DRAMATIC ȘI ARTA SPECTACOLULUI

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa a XI-a Învățământ profesional

Textul dramatic ...

**ESTE SCRIS CU SCOPUL DE A FI
REPREZENTAT PE SCENA UNUI TEATRU**

ACTORI
DECOR
COSTUME
LUMINI
MUZICĂ

AUTOR. PERSONAJ DRAMATIC

Autor:

Persoană care creează o operă literară, artistică, științifică sau publicistică (DEX):

Victor Ioan Popa
Tache, Ianche și Cadâr
Ion Luca Caragiale
O scrisoare pierdută
Tudor Mușatescu
Titanic Vals
Mihail Sebastian
Steaua fără nume
Marin Sorescu
Iona / Malca / Paraclisierul

Personaj dramatic:

Persoană care participă la acțiunea unei opere literare. Denumirea provine de la latinescul „persona” – mască de teatru, rol, actor. Personajul dramatic este o prezență prin care dramaturgul își exprimă indirect ideile, concepțiile, opiniile.

Take, Ianche, Cadâr
Trahanache, Cațavencu, Tipătescu, Pristanda
Dacia, Decebal, Traian
Profesorul Marin Miroiu, Dșoara Cucu
Iona, Irina, Paraclisierul

Textul dramatic ...

PRESUPUNE O LIMITARE ÎN TIMP ȘI ÎN SPAȚIU A ACȚIUNII REPREZENTATE

Textul dramatic ...

ARE O STRUCTURĂ SPECIFICĂ: REPLICI, SCENE, ACTE

Take, Ianke și Cadâr,
de Victor Ion Popa:

PERSONAJELE:

- CADÂR
- IANKE
- TAKE
- ILIE
- IONEL
- ANA
- SAFTA
- Doi copii

Scena 1

TAKE, IANKE și CADÂR

ACTUL I

„Vezi înaintea ochilor un șir de case că și cum le-ai privi din stradă. Sunt acolo trei prăvălii modeste, de târgușor provincial, întâia este a lui Take, a doua este a lui Ianke și cea din urmă și micuță, de tot a lui Cadâr. Casa lui Take și a lui Ianke sunt construite absolut la fel, numai că sunt cu totul altfel zugrăvite.”

„**TAKE** (somnoros și lehamesit de căldură, își șterge nădușeala oftând): Ooof, cald e!

IANKE: Și ce-mi spui asta mie?

TAKE: Dar cui să i-o spui?

IANKE: Ce mă interesează pe mine că ți-i cald? Dacă-i cald, du-te în casă și te răcorește! Ce? Eu pot să mă răcoresc?

TAKE: Dar ce, te-am rugat eu să mă răcorești? Lasă-mă-n plata Domnului!

IANKE: Ei poftim! Acum eu nu-l las!

TAKE: Mă rog, ție nu ți-i lene să vorbești așa?

IANKE: Și ce te privește pe tine dacă mi-i lene sau nu mi-i lene?

TAKE: Dacă ți-ar fi lene ai dormi.

REPLICĂ

(Pauză; se aude caterinca.)”

REPLICILE SUNT PRECEDATE DE NUMELE PERSONAJULUI CARE LE ROSTEȘTE

„**IANKE:** Uuf! Mare caldură! Așa o căldură n-am avut toată vara!

TAKE: Și acum ce-mi spui mie asta?

IANKE: Dar ce, ție-ți spui?

TAKE: Atunci cu cine vorbești?

IANKE: Ce te privește pe tine cu cine vorbesc? Vorbeam cu Dumnezeu!”

CONFLICTUL DRAMATIC REPREZINTĂ AXA ÎN JURUL CĂREIA SE DEZVOLTĂ ACȚIUNEA ȘI CONSTĂ ÎN CONFRUNTAREA A DOUĂ PERSONAJE, IDEI ETC.

PERSONAJELE COMUNICĂ PRIN INTERMEDIUL MONOLOGULUI ȘI/SAU AL DIALOGULUI

ROLUL DIALOGULUI* MODUL DE EXPUNERE PREDOMINANT ÎNTR-UN TEXT DRAMATIC

În textul dramatic, dialogul are rolul de a evidenția trăsăturile personajelor și de a reda acțiunea;

Prin intermediul dialogului, personajele comunică și transmit spectatorilor gânduri, idei, opinii, atitudini;

Constă în succesiunea replicilor dintre două sau mai multe personaje;

Se caracterizează prin utilizarea:

Exclamațiilor	!!!
Interogațiilor	???
Vocativelor	Andreii!
Imperativelor	Vino!
Interjecțiilor	Of! Vai!

AUTORUL INTERVINE DOAR ÎN INDICAȚIILE SCENICE / DIDASCALII

„IANKE: Dar ce, crezi că eu mă mișc? Mai bine stric un calup de săpun. I-auzi domnule cum sforăie! Aista nu mai este turc, aista-i curat harmăsar persan! Cadâr! (la o bucată de săpun și o zvârle în Cadâr. Cadâr, lovit, crapă un ochi, murmură ceva neînțeles, se răsuțește puțin în scaun, apoi se așează zdravăn și adoarme iar. Nu mai sforăie.)

IANKE: Ei așa! Dai un ban, dar face! (Cadâr începe să sforăie iar.)

TAKE (râde): Mai zvârle un calup.”

ROLUL INDICAȚIILOR SCENICE

- Indicațiile scenice sunt elemente specifice textului dramatic;
- Au rolul să îndrume jocul actorilor și să sprijine viziunea regizorului;
- Pe cititori îi ajută să își imagineze acțiunea;
- Aduc informații despre timpul și spațiul întâmplărilor (cronotop);
- Aduc informații despre personaje: statut, înfățișare, gesturi, mimică etc.

TEXTUL DRAMATIC REFLECTĂM

- Cine l-a scris?
- Cu ce scop l-a scris?
- Care este diferența dintre autor și personaj dramatic?
- Care sunt trăsăturile specifice ale unui text dramatic?

TEXTUL DRAMATIC RECAPITULĂM

- autorul este persoana care l-a creat;
- personajul dramatic este persoana care participă la acțiunea unei opere literare dramatice
- este scris cu scopul de a fi reprezentat pe scena unui teatru;
- presupune o limitare în timp și în spațiu a acțiunii reprezentate;
- are o structură specifică: replici, scene, acte;
- replicile sunt precedate de numele personajului care le rostește;
- conflictul dramatic reprezintă axa în jurul căreia se dezvoltă acțiunea și constă în confruntarea a două personaje, idei etc.;
- personajele comunică prin intermediul dialogului și/sau al monologului;
- autorul intervine doar în indicațiile scenice / didascalii;

Textul dramatic. Aplicăm

CITIȚI CU ATENȚIE URMĂTORUL FRAGMENT,
EXTRAS DIN TEXTUL DRAMATIC „TAKE, IANKE ȘI CADĂR” (VICTOR IOAN POPA)

„ANA (*se oprește, zâmbind la Ionel, apoi la Ianke*): Papa!

IANKE (*înlemnit*): Ce vorbești? Așa o surpriză... așa o surpriză... Ei, asta zău că se poate să-i zici o surpriză... (*e așa de emoționat, că nu poate să mai vorbească.*)

ANA: Ei! Papa... și nu mă săruți?

IANKE: Să te sărut? Cum să te sărut! Mi-i și rușine să te sărut, așa prost îmbrăcat cum sunt... așa o cucoană ca tine... mă duc să mă îmbrac... că să am curaj...

ANA: Ei haide, lasă! Acu te iert! Te îmbraci după aceea... Hai, sărută-mă...

IANKE: Unde-i maică-ta să te vadă...

ANA (*înduioșată*): Papa!

IANKE (*lui Ionel*): Mă rog, sunt eu așa un dobitoc, sau e frumoasa de-a binelea?

IONEL: Ți frumoasă de-a binelea, nene Ianke.

ANA: Vai, Ionel! Înțeleg să-mi faci tata complimente, că nu m-a văzut de doi ani, dar tu...

IANKE: Ce vorbești? Ce complimente! Astea nu-s complimente... ești așa de frumoasă... ești mai frumoasă decât era maică-ta când eram eu logodit cu ea...

ANA (*înduioșată*): Papa!"

Aplicație 1
Notați într-un tabel următoarele elemente:
numele personajelor, replicile, indicațiile scenice

Nume personaje	Replici	Indicații scenice

Aplicație 2
Precizați care este rolul indicațiilor scenice.

Aplicație 3
Precizați care este rolul dialogului.

V. ADAPTAREA LA PARTICULARITĂȚILE/CATEGORIILE DE ELEVI CU DIZABILITĂȚI

Procesul de adaptare curriculară este unul permanent, fie că se referă la programe, planificări, activități de învățare sau instrumente de evaluare, la școala în format fizic, hibrid sau online. În elaborarea instrumentelor de evaluare, în consolidarea achizițiilor, în proiectarea și realizarea activităților de învățare, în selectarea strategiilor, cadrul didactic trebuie să țină cont de particularitățile individuale ale elevului, mai ales în contextul cerințelor educaționale speciale (gradul de handicap, tipul de deficiență, contextul medical) și al mediului din care provine și în care se dezvoltă elevul (mediul urban, mediul rural, copiii instituționalizați, copiii de etnii diferite, copiii din medii sociale defavorizate, copiii aflați în situații vulnerabile). De asemenea, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere adaptarea procesului instructiv-educativ în funcție de condițiile de desfășurare a activităților didactice (numărul de elevi din clasă, dotările cu echipamente tehnice moderne, clase eterogene cu deficiențe variate și cu nivel diferit de achiziții al elevilor, stiluri de învățare diferite). În acest sens, proiectarea de activități se va face diferențiat, pe niveluri cognitive și de achiziții minimale, medii și înalte, pe stiluri de învățare diferite (vizual, auditiv, kinestezic).

Evaluarea diferențiată este un instrument care vine în sprijinul unui proces didactic eficient și realist. Pornind de la contextul și aspectele specifice ale studierii limbii române în unitățile de învățământ special, se impune o abordare metodologică și lingvistică nuanțată, care are în vedere îmbogățirea permanentă a vocabularului, activizarea fondului lexical cunoscut de elevi și utilizarea acestuia în contexte variate, formarea exprimării corecte, adecvate contextului de comunicare.

Toți elevii care participă la procesul de educație trebuie să beneficieze de o diferențiere educațională pentru că: au abilități diferite, au interese diferite, au experiențe anterioare de învățare diferite, provin din medii sociale diferite, au diferite comportamente afective (timiditate,

emotivitate), au potențial individual de învățare, învață în ritmuri diferite, au stiluri de învățare diferite.

Se recomandă folosirea, în activitățile de limbă română, a metodelor activ-participative, a învățării prin cooperare, a valorificării cântecului, jocului, a activităților de pedagogia dramei, a colaborării profesor – elev, în vederea însușirii limbii române.

Procesul instructiv-educativ presupune folosirea competențelor de comunicare orală și scrisă realizate atât prin metode tradiționale cât și prin metode activ-participative, completate de metode alternative (metoda lui Meixner, PECS, LMG, metoda Globală), ținând cont de particularitățile psihoindividuale ale elevilor urmărind evidențierea transferurilor interdisciplinare.

Aplicându-se metode diferite se obțin rezultate bune în pregătirea elevilor. De asemenea, însușirea unor cunoștințe noi poate deveni mai dificilă sau mai ușoară pentru unii și aceiași elevi, în funcție de metodele utilizate. În același timp, s-a putut constata că exersarea funcțiilor intelectuale este condiționată nu numai de conținuturile date, ci și de forma în care acestea sunt aduse la cunoștința elevilor, adică de metodele utilizate.

Implicarea activă și interactivă a elevilor cu întregul lor potențial intelectual, fizic, afectiv-motivațional și volițional, cu creativitatea și productivitatea lor, reprezintă premisa unei instruirii eficiente, interactive, care își propune ca rezultat, elaborarea de noi structuri cognitive-intelectuale, afective, motivaționale și voliționale operaționale. Astfel, activizarea reprezintă un rezultat al instrucției/autoinstrucției și educației/autoeducației și, deopotrivă, o premisă a unei instrucții/autoinstrucții și educații/autoeducații eficiente, de nivel superior. Dintr-un participant pasiv și docil, din obiect al învățării, elevul devine subiect activ al unei activități orientate de propriile sale nevoi și interese educaționale.

Profesorul este cel care creează mediul educațional favorabil, stimulativ și interesant pentru învățare în clasă, iar elevul este cel care aduce ceva din viața lui, din afara școlii sau experiența lui de viață. În cadrul orelor de limba și literatura română, se pot folosi o multitudine de metode care să stârnească interesul elevilor. Elevii citesc cu plăcere orice text dacă li se orientează atenția, curiozitatea și interesul față de acesta. De cele mai multe ori, aceste metode îi solicită pe aceștia să formuleze întrebări referitoare la text, întrebări care să-i stimuleze pe colegii lor în căutarea răspunsurilor. Nici unii, nici ceilalți nu ar reuși să facă acest lucru, dacă nu ar citi textul cu atenție. Animația îi cuprinde și atunci când întrebarea pusă are mai multe soluții. Uneori, metodele îi antrenează în citirea pe roluri prin dramatizări, prin organizarea și distribuirea rolurilor în echipă, precum și prin folosirea unui vocabular propriu în replicile lor. Dezbaterăa unor probleme care îi interesează, folosind argumente ”pro” și ”contra”, îi ajută să decidă dacă acceptă sau nu valorile și ipotezele din text.

Receptarea mesajelor și a informațiilor se face prin comunicare elev-elev sau profesor-elev, ceea ce contribuie la învățarea de tip activ.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Ea trebuie corelată cu toate activitățile didactice. Abordarea comunicativ-funcțională impune atât evaluarea inițială la începutul anului școlar, cât și cea formativă cu scopul urmăririi progresului înregistrat de fiecare elev, în parte. Competențele de comunicare vor fi evaluate pe tot parcursul anului școlar.

Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Se va evalua competența de receptare (înțelegerea după auz), de producere orală (vorbirea), citirea corectă, lectura comprehensivă, scrierea cuvintelor, a propozițiilor cu respectarea convențiilor limbajului scris.

Se recomandă cu prioritate tehnici moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor

proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini.

În practica școlară s-au îmbunătățit metodele și tehnicile de evaluare în scopul realizării unor corelații eficiente între predare-învățare-evaluare și pentru a atinge dezideratele propuse pentru formarea personalității autonome, libere și creatoare utilizându-se în paralel cu metodele tradiționale.

Este recunoscut faptul că aceste metode de evaluare constituie o alternativă la formulele tradiționale a căror prezență domină. Alternativele oferite constituie opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă evitând rutina și monotonia.

În procesul instructiv-educativ la elevii cu D.M.U. sau D.M.M. se recomandă utilizarea următoarelor metode activ-participative:

- Brainstormingul;
- Diagrama Venn;
- Explozia stelară;
- Predicțiile;
- Jocul de rol;
- Cubul;
- Mozaicul;
- Știu/vreau să știu/am învățat;
- Ciorchinele;
- Învățarea prin cooperare;
- Ce se vede? Ce se aude? Ce se simte?;
- Grupați/lucrați în perechi/comunicați;
- Pălăriile gânditoare;
- Turul galeriei;
- Jurnalul dublu;
- Cadranele;
- Jocul didactic;
- Portofoliul;
- Hărțile conceptuale;
- Proiectul;
- Jurnalul reflexiv;
- Tehnica 3-2-1;
- Metoda R.A.I.;
- Studiul de caz;
- Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului;
- Fișa pentru activitatea personală a elevului;
- Investigația;
- Interviu;
- Înregistrări audio și/sau video.

Cadrele didactice care vor realiza adaptarea curriculară vor lua în considerare și principiile pedagogice tradiționale binecunoscute pentru a respinge sau a evita sarcinile educaționale care depășesc posibilitățile de învățare ale elevilor cu CES:

- principiul legăturii teoriei cu practica;
- principiul sistematizării și continuității cunoștințelor;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor;

- principiul accesibilității cunoștințelor sau respectării particularităților de vârste; principiul însușirii temeinice a cunoștințelor etc.

Sunt recomandate câteva sugestii metodologice în cadrul activității de proiectare și realizare diferențiată a instruirii:

- cadrul didactic trebuie să focalizeze esențialul: toți elevii trebuie să posede cunoștințele de bază;
- cadrul didactic trebuie să sesizeze diferențele dintre ele;
- instruirea și evaluarea sunt inseparabile;
- cadrul didactic poate schimba conținutul, produsul și procesul;
- toți elevii trebuie să participe la propria lor educație;
- cadrul didactic și elevii colaborează în învățare, planificând împreună, stabilind obiectivele, monitorizând progresul, stabilind succesele și eșecurile;
- cadrul didactic echilibrează normele de grup și individuale;
- cadrul didactic ghidează elevul în procesul de învățare și de adaptare

VI. BIBLIOGRAFIE:

- Ordin 3218/21.03.2014 Ministerul Educației Naționale privind aprobarea planurilor - cadru de învățământ pentru învățământul profesional special și a notei de fundamentare privind elaborarea acestora;
- Anexele nr. I și II la Ordinul ministrului educației nr. 3.702/2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial, Vol I, Monitorul Oficial al României, Nr. 520 bis, 19 mai 2021;
- Programa școlară pentru disciplina limba și literatura română, clasele V – VIII, aprobată prin ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 ;
- Programa școlară Limba și literatura română clasa a IX-A ciclul inferior al liceului, aprobată prin Ordin al Ministrului Nr. 5099/09.09.2009;
- Programa școlară Limba și literatura română clasa a X-A ciclul inferior al liceului, aprobată prin Ordin al Ministrului Nr. 5099/09.09.2009;
- Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasa a XI-a, aprobată prin OMECT nr. 4598/31.08.2004;
- Adrian Costache, Florin Ioniță, M. N. Lascăr, Adrian Savoiu, Limba și literatura română, Manual pentru clasa a X-a, Editura ART Educațional;
- Adrian Costache, Florin Ioniță, M. N. Lascăr, Adrian Savoiu, Limba și literatura română, Manual pentru clasa a XI-a, Editura ART Educațional;
- Marin Iancu, Rodica Lăzărescu, Limba și literatura română, Editura Corint ;
- Gherguț, A., Frumos, L. Raus, G. (2016), *Educația specială. Ghid metodologic*, Ed. Polirom, Iași;
- Vlad, E. (1999). *Evaluarea în actul educațional terapeutic*, Ed. Prohumanitate, București;
- Programa școlară aprobată prin ordin al ministrului nr.5235 /01.09.2008 Anexa 1 pentru disciplina Citire-Scriere-Comunicare, Clasele I - X, dizabilități mintale severe, profunde și/sau asociate
- Programa școlară aprobată prin ordin al ministrului nr. 5003 /02.12.2014 Anexa nr. 2 pentru disciplina Limba și literatura română clasele a III-a – a IV-a
- Programa școlară aprobată prin ordin al ministrului nr. 3393/28.02.2017 Anexa nr. 2 pentru disciplina Limba și literatura română clasele a V-a – a VIII-a
- https://educatiaccontinua.edu.ro/upload/1599245301_LL%20GIMNAZIU_EDP%20PENTRU%20BT.pdf

AUTORI:

Coordonator ME – prof. MITRAN LIANA MARIA

Cadru didactic	Unitatea școlară de proveniență
Rof Claudia	Inspectoratul Școlar Județean Caraș-Severin
Gîrniceanu Cristina	Școala Profesională Specială pentru Deficienții de Auz "Sf. Maria" București
Danciu Liliana	Liceul Tehnologic "Dacia" Caransebeș
Baba Carina Anca	Liceul Special "Sf. Maria" Arad
Rugină Carmen-Lidia	Liceul de Arte "Sabin Păuța Reșița